

Viac ako pragmatizmus? Riziká približovania sa Slovenska k Číne

Filip Šebok

**FRIEDRICH NAUMANN
STIFTUNG** Für die Freiheit.

Mitteleuropa

Publikáciu finančne podporila Friedrich Naumann Stiftung für die Freiheit.

Friedrich Naumann Stiftung für die Freiheit nezodpovedá za obsah tejto publikácie ani za jej akékoľvek následné uplatnenie. Názory, ktoré sú v nej vyjadrené, sú výlučne názormi autora a nutne neodrážajú postoje Friedrich Naumann Stiftung für die Freiheit.

The publication is supported by the Friedrich Naumann Foundation for Freedom.

The Friedrich Naumann Foundation for Freedom is not responsible for the content of this publication, or for any use that may be made of it. The views expressed herein are those of the author alone. These views do not necessarily reflect those of the Friedrich Naumann Foundation for Freedom.

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

Od roku 2023 sa Slovensko pod vedením vlády Roberta Fica rýchlo stalo jedným z najvýraznejších zástancov Číny v EÚ, čo potvrdilo aj podpísanie strategického partnerstva v novembri 2024. Tento obrat spočíva v aktívnom presadzovaní hospodárskej, technologickej a politickej spolupráce pri ignorovaní bezpečnostných rizík, čím sa Slovensko odkláňa od stratégie EÚ zameranej na znižovanie rizík v súvislosti s Čínou.

Hlavný záujem Číny o Slovensko vyplýva z jeho členstva v EÚ a NATO, čo Pekingu poskytuje platformu na získavanie vplyvu, prístup k citlivým informáciám a legitimizáciu svojho politického režimu a geopolitických cieľov. Z ekonomického hľadiska sa silný automobilový sektor Slovenska stal kľúčovým cieľom pre čínskych výrobcov elektrických vozidiel a batérií, ktorí sa snažia vybudovať výrobnú základňu v rámci EÚ s cieľom obísť clá. Hoci Čína propaguje naratív o „vzájomne prospešnej“ spolupráci, medzi jej strategické ciele patrí oslabenie transatlantického spojenectva a využitie jej úzkeho partnerstva s Ruskom, ktoré predstavuje priamu bezpečnostnú hrozbu pre strednú a východnú Európu, vrátane Slovenska. Na dosiahnutie svojich cieľov Čína využíva celý rad nástrojov, medzi ktoré patrí budovanie politických a obchodných vzťahov, uplatňovanie prístupu zahŕňajúceho celú spoločnosť a využívanie svojej ekonomickej sily ako stimulu aj ako potenciálneho nástroja nátlaku.

Spolupráca s Čínou nemusí byť problematická, ak sú zavedené primerané bezpečnostné opatrenia, avšak Ficova vláda zrejme nezohľadňuje žiadne riziká. Významné čínske investície do slovenského automobilového priemyslu, napríklad zo strany spoločností Volvo a Gotion, môžu podnietiť modernizáciu slovenského priemyslu, avšak Slovensku chýba širšia stratégia, ktorá by investície podmieňovala transferom technológií, a čínske investície so sebou prinášajú aj zraniteľnosť dodávateľského reťazca spojenú s nútenou prácou. V oblasti infraštruktúry môže účasť čínskych spoločností na projektoch verejno-súkromného partnerstva (PPP) brániť nová legislatíva EÚ, zatiaľ čo náznaky zámerov vlády spolupracovať prostredníctvom medzivládnych dohôd vyvolávajú obavy z obchádzania noriem transparentnosti a finančných rizík. Navrhované technologické a akademické partnerstvá s Čínou so sebou prinášajú riziká v oblasti sledovania, bezpečnosti údajov a úniku technológií. Pročínska rétorika vlády je v súlade s čínskymi informačnými aktivitami a prispieva k domácej neliberálnej agende Ficovej vlády a jej snahám o odklon Slovenska od tradičnej západnej orientácie. Toto zblížovanie s Čínou má v konečnom dôsledku vplyv na smerovanie slovenskej zahraničnej politiky a na pozíciu Slovenska ako člena EÚ a NATO, čím sa tento blok potenciálne vystavuje zraniteľnosti a závislosti v oblasti spravodajských služieb.

ÚVOD

Počas štvrtého volebného obdobia Roberta Fica ako premiéra od roku 2023 prejavila slovenská vláda silnú vôľu rozvíjať užšie vzťahy s Čínskou ľudovou republikou (ďalej „ČLR“ alebo „Čína“). Dôkazom toho bola najpočetnejšia politická delegácia na najvyššej úrovni, ktorá v novembri 2024 navštívila Čínu a počas ktorej obe strany podpísali dohodu o strategickom partnerstve a ďalších 13 dohôd.¹ Fico sa s čínskym prezidentom stretol ešte dvakrát – počas svojich kontroverzných návštev v Moskve v máji 2025 a v Pekingu v septembri 2025, kde bol jediným predstaviteľom EÚ a NATO – pri príležitosti vojenských prehliadok na oslavu 80. výročia víťazstva v druhej svetovej vojne. Časté politické kontakty medzi oboma stranami prebiehali aj na iných úrovniach.

Ficova vláda neustále prejavuje záujem o rozširovanie spolupráce s Čínskou ľudovou republikou v hospodárskej, technologickej, kultúrnej, akademickej a ďalších oblastiach. Rozvíjajúce sa vzťahy s Čínskou ľudovou republikou sú zakotvené v širšom rámci „všesmerovej zahraničnej politiky“ Ficovej vlády, v rámci ktorej sa Slovensko snaží obnoviť vzťahy s Ruskom a otvárať nové smery slovenskej zahraničnej politiky voči nezápadným štátom a regiónom (okrem Číny medzi hlavné ciele patria aj Vietnam a Brazília). Okrem geopolitického postavenia novej vlády možno spoluprácu s Čínou vnímať ako snahu Fica posilniť svoju pozíciu na domácej scéne tým, že poukáže na medzinárodný rešpekt, ktorým sa Slovensko teší medzi kľúčovými globálnymi aktérmi mimo EÚ, medzi ktoré patrí aj Trumpova administratíva vo Washingtone.

Pod vedením Fica sa Slovensko stalo jednou z najviac pročínskych krajín v EÚ, aspoň ak to posudzujeme podľa rétoriky vlády. Vláda poprela existenciu akýchkoľvek bezpečnostných rizík vyplývajúcich zo spolupráce s Čínou (čím sa občas dostala do rozporu so slovenskými bezpečnostnými zložkami), vyjadrila Číne podporu v geopolitických otázkach a súlad v niektorých politických zásadách a odklonila sa od vznikajúcej (a priznajme si, sporné) politiky EÚ zameranej na znižovanie rizík.

V nasledujúcom príspevku sa analyzujú hlavné črty vzťahov medzi Slovenskom a Čínou a súvisiace riziká pre Slovensko a jeho postavenie v EÚ a NATO. Príspevok sa najskôr zameriava na čínske záujmy na Slovensku a prostriedky, ktoré Čína využíva na ich presadzovanie, a následne analyzuje riziká v oblastiach čínskych investícií, rozvoja infraštruktúry, technologickej a akademickej spolupráce, ako aj zahraničnej manipulácie s informáciami a zasahovania (FIMI). Na záver sa v príspevku analyzuje vplyv týchto úzkych vzťahov na orientáciu slovenskej zahraničnej politiky a jej postavenie v EÚ a NATO.

¹ Kópie zmlúv, ktoré organizácia CEIAS získala na základe žiadostí podľa zákona FOIA, sú k dispozícii tu: https://chasingcorrosivecapital.substack.com/p/new-insights-on-robert-ficos-trip?utm_source=share&utm_medium=android&r=22xct&triedRedirect=true.

1. ČÍNSKE ZÁUJMY NA SLOVENSKU

Slovensku chýba politický a ekonomický vplyv, geografická poloha alebo početná čínska komunita, vďaka čomu by sa z pohľadu Číny mohlo odlišiť. Rovnako ako všade inde, aj tu má Čína záujem získať podporu pre svoje takzvané „kľúčové záujmy“, medzi ktoré patrí územná celistvosť (vrátane otázky Taiwanu a územných sporov), bezpečnosť režimu (podpora/absencia kritiky Čínskej komunistickej strany, domácej politiky a nedemokratických noriem) a rozvojové záujmy (t. j. ekonomické záujmy spočívajúce v neobmedzenom obchode a prístupe k technológiám). Slovenské politické kruhy v minulosti v týchto otázkach voči Číne zaujali kritický postoj, a to najmä angažovanosťou bývalých prezidentov Kisku a Čaputovej v otázkach Tibetu a ľudských práv, ako aj vďaka spolupráci predchádzajúcej vlády s Taiwanom.² Za súčasnej vlády Fica (a tiež prezidenta Pellegriniho) boli tieto otázky vyradené z programu.

Čína sa o Slovensko zaujíma hlavne kvôli jeho postaveniu člena EÚ a NATO. Úzke vzťahy so slovenskou vládou môžu Číne potenciálne poskytnúť prístup k citlivým informáciám o EÚ a NATO a o ich rozhodovacom procese. Potvrzuje to aj Správa o kybernetickej bezpečnosti v Slovenskej republike z roku 2024, v ktorej sa poukazuje na snahy čínskych hackerských skupín o napadnutie slovenských štátnych inštitúcií v rámci rozsiahlejších operácií zameraných na EÚ a NATO.³ Čína môže tiež využiť priateľsky naklonenú vládu na ovplyvňovanie postoja EÚ a NATO k politikám, ktoré sa jej týkajú, hoci vzhľadom na malú váhu a slabú schopnosť Slovenska vytvárať koalície je tento potenciál relevantnejší v prípade otázok, ktoré si vyžadujú jednomyselný súhlas. Napokon, podpora zo strany členského štátu EÚ/NATO v symbolických politických otázkach má pre Čínu väčšiu hodnotu, pretože jej dodáva určitú legitimitu.

Z ekonomického hľadiska Slovensko až donedávna nepredstavovalo pre Čínu žiadny zvláštny záujem, čo sa prejavilo aj v nedostatku investícií. Situácia sa však zmenila s rastúcou expanziou čínskych výrobcov elektrických vozidiel a batérií do zahraničia. Vďaka dobre rozvinutému automobilovému priemyslu, kvalifikovanej a lacnej pracovnej sile, začleneniu do dodávateľských reťazcov zameraných na Nemecko a geografickej blízkosti západoeurópskych trhov je Slovensko pre čínskych investorov atraktívne, rovnako ako mnohé z jeho susedných krajín.⁴ Navyše, hoci krajiny ako Slovensko majú záujem o prilákanie investícií a sú pripravené ich podporiť štátnou pomocou, vo všeobecnosti nie sú schopné

² Kapitán, Peter. "Stretnutie Kisku s dalajlámom podľa Lajčáka Slovensko poškodí." SME, October 19, 2016. <https://www.sme.sk/domov/c/stretnutie-kisku-s-dalajlamom-podla-lajcaka-slovensko-poskodi>; "Čaputovej stanovisko k Číne je nemenné, pozvanie Danko rešpektuje." SME, August 13, 2019. <https://www.sme.sk/domov/c/caputovej-stanovisko-k-cine-je-nemenne-pozvanie-danka-respektuje>.

³ Národný bezpečnostný úrad (NBÚ). "Správa o kybernetickej bezpečnosti v Slovenskej republike v roku 2024" 2025.

<https://www.nbu.gov.sk/sprava-o-kybernetickej-bezpecnosti-v-slovenskej-republike-v-roku-2024/>.

⁴ Šebeňa, Martin, et al. "Central Europe-East Asia EV Nexus: Tracking Chinese, South Korean and Japanese Electric Vehicle and Battery Investment in the V4 Countries." CEIAS, May 2025.

<https://ceias.eu/central-europe-east-asia-ev-nexus/>.

alebo ochotné podriaďiť ich prísnyim podmienkam, čo dáva čínskym investorom silnejšiu pozíciu než vo väčších členských štátoch EÚ.⁵

Z širšieho strategického hľadiska spočíva hlavný záujem Číny v Európe v podpore tvorby politik, ktoré oslabujú transatlantické vzťahy medzi Európou a USA a vedú EÚ k vypracovaniu nezávislej a voči Číne priateľskejšej politiky. Európa je vnímaná ako potenciálny pól spriaznený s Čínou v novom multipolárnom poriadku, t. j. vo svete, v ktorom USA už nie sú dominantnou veľmocou, a kde sa oslabuje význam univerzálnych liberálnych noriem a hodnôt. EÚ si zachováva svoj význam aj ako relatívne otvorený trh, ktorý na Čínu nepozera prevažne ako na geopolitického súpera⁶, ako je tomu v prípade USA, je schopný absorbovať presmerovaný čínsky vývoz a naďalej poskytovať kľúčové technologické vstupy v oblastiach, kde je Čína stále závislá od dovozu. Preto Peking naďalej presadzuje pozitívny obraz vzťahov s EÚ a popiera existenciu konfliktu záujmov medzi oboma stranami.⁷

Celkový strategický záujem Číny na oslabení globálnej úlohy USA však preváži nad záujmom o budovanie priateľských vzťahov s EÚ. Najjasnejším dôkazom toho sú čoraz užšie vzťahy medzi Čínou a Ruskom od ruskej rozsiahlej invázie na Ukrajinu. Ako otvorene vyhlásil čínsky minister zahraničných vecí Wang Yi počas rokovaní s predstaviteľmi EÚ, Čína si neželá, aby Rusko prehralo vojnu proti Ukrajine, pretože to by znamenalo, že USA by mohli sústrediť svoju pozornosť výlučne na Čínu.⁸ Okrem čínskej podpory ruskej ekonomiky a vývozu technológií dvojakého použitia naznačujú nové správy aj spoluprácu v oblasti výroby dronov a poskytovania satelitných snímok Rusku.⁹ Táto podpora však presahuje rámec Ukrajiny. V „olympijskom komuniké“, ktoré vo februári 2022 (len niekoľko dní pred začiatkom ruskej invázie na Ukrajinu) vydali Vladimir Putin a Si Ťin-pching, Čína bezprecedentne prisľúbila podporu ruským strategickým cieľom v Európe, medzi ktoré v podstate patrí snaha o prebudovanie európskej bezpečnostnej architektúry a posunutie hraníc NATO do stavu spred

⁵ Šebeňa, Martin, et al. "Central Europe-East Asia EV Nexus: Tracking Chinese, South Korean and Japanese Electric Vehicle and Battery Investment in the V4 Countries." CEIAS, May 2025. <https://ceias.eu/central-europe-east-asia-ev-nexus/>.

⁶ Politika EÚ voči Číne sa naďalej riadi trojitou definíciou Číny uvedenou v spoločnom oznámení z roku 2019, podľa ktorej je Čína rokovacím partnerom, hospodárskym konkurentom a systémovým rivalom. Komisia pod vedením U. von der Leyenovej presadzuje väčší dôraz na prvok „rivala“ v týchto vzťahoch, medzi členskými štátmi však chýba konsenzus.

⁷ Wang Yi. „Wang Yi sa stretol so skupinou diplomatických zástupcov Európskej únie a jej členských štátov v Číne.“ Ministerstvo zahraničných vecí Čínskej ľudovej republiky, June 25, 2025. https://www.mfa.gov.cn/mfa_eng/wjzbzhd/202506/t20250627_11660036.html.

⁸ Bermingham, Finbarr. "China Tells EU It Does Not Want to See Russia Lose Its War in Ukraine: Sources." South China Morning Post, July 4, 2025. <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3316875/china-tells-eu-it-cannot-afford-russian-loss-ukraine-war-sources-say>.

⁹ Reuters. "China Provides Intelligence to Russia on Ukraine Targets, Ukrainian Intelligence Says." Reuters, October 4, 2025. <https://www.reuters.com/world/china/china-provides-intelligence-russia-ukraine-targets-ukrainian-intelligence-says-2025-10-04/>; Reuters. "Chinese Drone Experts Worked with Sanctioned Russian Arms Maker, Sources Say." Reuters, September 25, 2025. <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/chinese-drone-experts-worked-with-sanctioned-russian-arms-maker-sources-say-2025-09-25/>.

roku 1997.¹⁰ Vzťahy Číny s Ruskom tak predstavujú priamu hrozbu pre Európu a ešte viac pre krajiny strednej a východnej Európy, vrátane Slovenska.¹¹ Akákoľvek spolupráca s Čínou by mala vychádzať z uvedomenia si tejto strategickej hrozby. Vláda premiéra Fica však, poháňaná vlastnou túžbou prehľbiť spoluprácu s Ruskom, môže naopak vnímať vzťahy s Čínou ako spôsob, ako posilniť svoje širšie geopolitické ciele.

2. NÁSTROJE ČÍNSKEHO VPLYVU

Jedným z hlavných prostriedkov čínskeho vplyvu je nadväzovanie osobných, obchodných a politických vzťahov s jednotlivcami a záujmovými skupinami. Prostredníctvom výmeny hmotných a nehmotných výhod, ako je napríklad prestíž, Čína v spoločnosti cieľovej krajiny podporuje čínsky naklonené sily, ktoré možno využiť na presadzovanie čínskych záujmov, odrážanie kritiky v citlivých otázkach a šírenie naratívov priaznivých voči Číne, alebo na zabránenie krokom, ktoré sú vnímané ako škodlivé pre Čínu. Príkladom je susedné Česko, kde úzko prepojená sieť politických a obchodných vzťahov okolo prezidenta Zemana, Sociálnodemokratickej strany, súkromnej skupiny PPF na českej a spoločnosti CEFC na čínskej strane podporila v rokoch 2013 – 2017 odklon od dovtedajšieho skeptického postoja voči Číne.¹²

Čína pri dosahovaní svojich zahraničnopolitických cieľov využíva prístup zapájajúci celú spoločnosť. Na dosiahnutie cieľov strany a štátu sa môžu využiť čínske firmy, médiá, akademické inštitúcie, miestne samosprávy, organizácie čínskej diaspory, jednotlivci a ďalší aktéri. V praxi sa skutočná kontrola vlády a strany nad rôznymi subjektmi výrazne líši a tieto subjekty nemožno automaticky považovať za zástupcov čínskej vlády bez akejkoľvek vlastnej autonómie. Vláda však disponuje zákonnými právomocami a ďalšími nástrojmi, pomocou ktorých môže vyžadovať ich poslušnosť, napríklad na základe čínskeho zákona o národnej spravodajskej službe.

Hlavným zdrojom príťažlivosti Číny, ale čoraz viac aj jej nátlaku, je hospodárska sila. Čína sa prezentuje ako aktér, ktorého zaujíma predovšetkým vzájomne prospešná hospodárska spolupráca. Vďaka rýchlemu nárastu hospodárskej a technologickej sily sa Čína profiluje ako atraktívny partner pre rozvoj iných krajín, a to nielen ako zdroj investícií, ale aj príležitostí, ktoré ponúka čínsky trh. Celkovým cieľom čínskych snáh je vytvorenie ekonomického systému zameraného na Čínu. Čína sa aktívne snaží zmierniť svoju vlastnú závislosť od iných ekonomík, najmä od USA a širšieho Západu, a zároveň budovať

¹⁰ Russian Federation and the PRC. "Joint Statement of the Russian Federation and the People's Republic of China on the International Relations Entering a New Era and the Global Sustainable Development." February 4, 2022. <http://www.en.kremlin.ru/supplement/5770>.

¹¹ Šimalčík, Matej. "Central Europe Cannot Ignore Indo-Pacific Tensions." Visegrad Insight, November 21, 2024. <https://visegradinsight.eu/central-europe-cannot-ignore-indo-pacific-tensions/>.

¹² Šimalčík, Matej. "Oligarchs and Party Folks: Chinese Corrosive Capital in Slovakia and Czechia." CEIAS, July 2021. <https://ceias.eu/chinese-corrosive-capital-sk-cz/>.

jednosmernú závislosť ostatných krajín od seba samej.¹³ Je čoraz viac pripravená využívať takéto závislosti na politické účely. Odzrkadľuje sa to v jej čoraz častejšom uplatňovaní vývozných obmedzení na kritické suroviny a strategicky dôležité technológie, v ktorých má konkurenčnú výhodu – tieto opatrenia už ovplyvnili EÚ – a v jej zneužívaní jednotného trhu EÚ ako súčasť nátlakovej kampane proti Litve.¹⁴

Z politického hľadiska Čína propaguje svoj obraz ako mimoriadne úspešný politický a ekonomický model, ktorý predstavuje alternatívu k liberálnej demokracii. V tejto súvislosti Čína presadzuje svoju víziu medzinárodných vzťahov, ktorá má byť založená na dodržiavaní medzinárodného práva, prednosti multilateralizmu, dôraze na hospodársku spoluprácu a rozvoj, odmietaní aliančnej politiky a dôraze na suverenitu, t. j. na definovaní vlastných politických hodnôt a noriem a na odmietaní univerzálnych hodnôt. Čínske politické a medzinárodné vízie sa aktívne propagujú medzi západným publikom, ktoré spochybňuje liberálnu demokraciu a hľadá alternatívne geopolitické postavenie.

3. KONKRÉTNE OBLASTI SPOLUPRÁCE MEDZI SLOVENSKOM A ČÍNOU

Napriek rizikám nie je každá spolupráca s Čínou sama osebe problematická. Všetky západné štáty sú s Čínou naďalej úzko prepojené a Slovensko v skutočnosti zaostáva v rozvoji vzťahov s Čínou za mnohými inými krajinami EÚ. Vzhľadom na nesporné technologické prvenstvo v mnohých oblastiach, vrátane kľúčovej ekologickej transformácie, nie je vhodné ignorovať príležitosti na spoluprácu s Čínou. V oblastiach, ktoré so sebou nesú strategické a bezpečnostné riziká, je možné podporovať spoluprácu. Zároveň však bude v týchto vzťahoch potrebné akceptovať určitú mieru rizika, s výnimkou úplného odtrhnutia sa od Číny v prípade extrémnych geopolitických scenárov, ako je vojna. Napokon je nevyhnutné udržiavať dialóg s Čínou ako s významným globálnym hráčom, ktorý zohráva dôležitú úlohu v mnohých otázkach, ktoré sú pre Slovensko dôležité.

Ficovej vláde však naďalej chýba akékoľvek uvedomenie si rizík, ktoré formujú diskusiu v rámci EÚ a NATO o vzťahoch s Čínou. Navyše vláda využíva vzťahy s Čínou na zdôvodnenie zahraničnej politiky, ktorá sa snaží odkláňať od záujmov zakotvenia Slovenska v západných integračných štruktúrach, ako aj vnútornej politiky, ktorá nasleduje kroky neliberálnej rekonštrukcie demokracie v susednom Maďarsku. V tejto súvislosti predstavuje prehlbovanie vzťahov Slovenska s Čínskou ľudovou republikou riziko v niekoľkých oblastiach.

¹³ Center for Strategic and International Studies. "Will the Dual Circulation Strategy Enable China to Compete in a Post-Pandemic World?". December 15, 2021. <https://chinapower.csis.org/china-covid-dual-circulation-economic-strategy/>.

¹⁴ Cutler, Wendy, and Shay Wester. "Resilience and Resolve: Lessons from Lithuania's Experience with Chinese Economic Coercion." Asia Society Policy Institute, April 17, 2024. <https://asiasociety.org/policy-institute/resilience-resolve-lessons-lithuanias-experience-chinese-economic-coercion>.

3.1 Čínske investície a bilaterálny obchod

Čínski investori prejavujú v posledných rokoch zvýšený záujem o Slovensko v automobilovom sektore. Na Slovensku sa v súčasnosti realizujú dva veľké čínske investičné projekty: investícia spoločnosti Volvo, ktorá patrí pod Geely, vo výške 1,2 miliardy eur do výstavby závodu na výrobu batérií pre elektromobily v blízkosti Košíc a investícia spoločného podniku Gotion Inobat Batteries (GIB, ktorého 80 % vlastní čínska spoločnosť Gotion) vo výške 1,2 miliardy eur do výroby batérií pre elektromobily v Šuranoch. Obe investície vznikli ešte pred nástupom Ficovej vlády, čo potvrdzuje, že navonok priateľská politika voči Číne nie je nevyhnutnou podmienkou pre hospodárske vzťahy. Po nástupe k moci sa Ficovej vláde nepodarilo dojednať ďalšiu investíciu podobného rozsahu, čo svedčí o obmedzenej úlohe politiky priateľskej voči Číne. Tieto dve investície však môžu slúžiť ako základ pre ďalšie čínske angažovanie, o čom svedčí investícia vo výške 23,5 milióna eur, ktorú v Košiciach realizovala spoločnosť Shenzhen Uniconn Technology, dodávateľ komponentov pre batérie spoločnosti Volvo.¹⁵

Vláda poskytla čínskym investíciám politickú aj praktickú podporu. Tieto dve investície získali najvyššiu štátnu podporu, akú kedy slovenská vláda poskytla na investičný projekt – spoločnosti Volvo bola poskytnutá priama dotácia vo výške 267 miliónov eur a spoločnosti GIB priama dotácia vo výške 150 miliónov eur, ku ktorým sa pridáva daňová úľava vo výške 135 miliónov eur.¹⁶ Slovenská vláda podporila čínske investície aj zavedením nových štátnych víz (s ročnou kvótou 1 000) pre čínskych štátnych príslušníkov zamestnaných v spoločnostiach, ktoré realizujú projekty označené za „dôležité investície“.¹⁷

Prilákanie investorov do rýchlo sa rozvíjajúcich odvetví výroby elektrických vozidiel a batérií má pre Slovensko, kde automobilový priemysel tvorí základ ekonomiky, kľúčový význam. Prispieva tiež k celkovým cieľom posilniť úlohu EÚ v týchto strategických odvetviach a znížiť závislosť od dovozu. Podpora čínskych investícií nie je výsadou len Slovenska, ale o ňu usilujú aj západoeurópske krajiny.

Je však potrebné zabezpečiť, aby takéto investície neuväznili Slovensko do segmentov dodávateľského reťazca s nižšou pridanou hodnotou bez možnosti modernizácie priemyslu.¹⁸ Súbor politických nástrojov EÚ v tejto oblasti sa stále vyvíja, pričom sa zameriava na stanovenie požiadaviek na miestny obsah v súvislosti s nákupom od európskych dodávateľov a na vytvorenie podmienok pre transfer technológií (napr.

¹⁵ The Slovak Spectator. "Slovakia Has Attracted a New Chinese Investor to the East." September 26, 2025. <https://spectator.sme.sk/business/c/slovakia-has-attracted-a-new-chinese-investor-to-the-east>.

¹⁶ European Commission. "State Aid Transparency: Public Search." DG Competition. <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/results?>

¹⁷ Slovenská republika. Zákon č. 160/2025 Z. z. Zbierka zákonov SR. https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2025/160/vyhlasene_znenie.html.

¹⁸ Šebeňa, Martin, et al. "Central Europe-East Asia EV Nexus: Tracking Chinese, South Korean and Japanese Electric Vehicle and Battery Investment in the V4 Countries." CEIAS, May 2025. <https://ceias.eu/central-europe-east-asia-ev-nexus/>.

podmienenosť štátnej pomoci).¹⁹ Čínske spoločnosti sa pravdepodobne prispôbia týmto novým požiadavkám, hoci ich čínska vláda môže tlačiť k tomu, aby neprenášali svoje technológie v rámci nových opatrení na kontrolu vývozu technológií, ktoré čínska vláda zavádza. Spolupráca s juhokórejskými spoločnosťami, najmä v sektore batérií, predstavuje potenciálnu alternatívu spolupráce s partnerom, ktorý zdieľa podobné názory, a vzhľadom na silnú prítomnosť Južnej Kórey v Maďarsku a Poľsku zostáva nevyužitá.²⁰

V prípade Slovenska, keďže podmienky spoločného podniku GIB nie sú verejne dostupné, nie je jasné, aký potenciál pre transfer technológií tento projekt v sebe skrýva. Investícia má zahŕňať aj zložku výskumu a vývoja, čo je pozitívny signál, avšak bude potrebné sledovať, aké pozitívne dopady to bude mať na miestnu ekonomiku. Predstavitelia spoločnosti GIB zdôrazňujú svoj zámer spolupracovať s miestnymi vzdelávacími inštitúciami, rozvíjať miestnu pracovnú silu a riešiť miestnu nespokojnosť s potenciálnym vplyvom na životné prostredie, ktorá sprevádzala aj projekty týkajúce sa výroby batérií (či už čínske, alebo juhokórejské) v Maďarsku. Súčasťou snáh spoločnosti bolo pozvanie miestnych obyvateľov zo Šurany, vrátane volených zástupcov, na exkurziu do závodu spoločnosti v Číne s plnou úhradou nákladov. Jeden zo zvolených zástupcov údajne zmenil svoj predchádzajúci negatívny postoj k tejto investícii a hlasoval za predaj pozemku na účely tejto investície, čo vyvoláva obavy z možných korupčných praktík.²¹

Ďalšie riziko spojené s čínskymi investíciami vyplýva z prepojenia s porušovaním ľudských práv. Spoločnosť Gotion bola spájaná s obvineniami z využívania nútenej práce vo svojich dodávateľských reťazcoch v Sin-ťiang, kde čínska vláda pod zámienkou boja proti extrémizmu a terorizmu systematicky porušuje ľudské práva. V novembri 2024 boli dvaja dodávatelia spoločnosti Gotion zaradení na americký zoznam subjektov využívajúcich nútenú prácu, čím sa zakázal dovoz tovaru od týchto spoločností do USA.²² V roku 2021 EÚ uvalila sankcie na Sin-ťiangský výrobný a stavebný zbor, ktorý má údajne nepriame prepojenie aj na dodávateľský reťazec spoločnosti Gotion.²³ Okrem toho EÚ v novembri 2024 prijala nariadenie zakazujúce uvádzanie výrobkov vyrobených s využitím nútenej práce na trh Únie, ktoré má nadobudnúť účinnosť v decembri 2027. Podľa tohto nariadenia je zakázané uvádzať

¹⁹ Cutler, Wendy, and Shay Wester. "Resilience and Resolve: Lessons from Lithuania's Experience with Chinese Economic Coercion." Asia Society Policy Institute, April 17, 2024. <https://asiasociety.org/policy-institute/resilience-resolve-lessons-lithuanias-experience-chinese-economic-coercion>.

²⁰ Šebeňa, Martin, et al. "Central Europe-East Asia EV Nexus: Tracking Chinese, South Korean and Japanese Electric Vehicle and Battery Investment in the V4 Countries." CEIAS, May 2025. <https://ceias.eu/central-europe-east-asia-ev-nexus/>.

²¹ Šimalčík, Matej. "Nástroje predchádzania rizík vyplývajúcich z čínskej investície do výroby batérií." 2025 (unpublished).

²² Moolenaar, John. "Gotion's Suppliers Blacklisted for Using Forced Labor." November 22, 2024. <https://moolenaar.house.gov/media-center/press-releases/gotions-suppliers-blacklisted-using-forced-labor>.

²³ Uyghur Human Rights Project. "New Report Details Growth of XPCC's Prisons and Internment Camps." July 26, 2022. <https://uhrp.org/statement/new-report-details-growth-of-xpccs-prisons-and-internment-camps/>.

na trh EÚ alebo vyvážať z EÚ akékoľvek výrobky vyrobené s využitím nútenej práce.²⁴ Ak by sa surovina Gotion nakupovala od dodávateľov, ktorí využívajú nútenú prácu v Sin-ťiang, a ak by sa táto surovina používala aj v závode GIB na Slovensku, predstavovalo by to závažný problém v oblasti ľudských práv a malo by to vplyv aj na prevádzku závodu, keďže na jeho výrobky by sa mohli vzťahovať zákazy.²⁵ Spoločnosť Gotion a ďalší čínski dodávatelia však pravdepodobne využijú čas, ktorý zostáva do nadobudnutia účinnosti legislatívy, na prispôsobenie svojich dodávateľských reťazcov.

Tieto investície by mohli ovplyvniť aj štruktúru obchodu medzi Slovenskom a Čínou.

Vývoz automobilov do Číny je už dlhodobo hlavnou položkou slovenského vývozu, pričom v roku 2023 tvoril 67 percent slovenského vývozu do Číny.²⁶ Vďaka tomu a vysokej jednotkovej hodnote tohto vývozu sa Slovensku podarilo udržať medzi krajinami EÚ relatívne nízke záporné obchodné saldo s Čínou.²⁷ Dlhodobá schopnosť automobiliek so sídlom na Slovensku zásobovať čínsky trh je však sporná, a to jednak kvôli rastúcej konkurencii zo strany čínskych značiek, ale aj kvôli lepším výrobným podmienkam v Číne, čo by mohlo viesť k presunu výroby pre čínsky trh do Číny. Naopak, v dôsledku nových čínskych investícií na Slovensku by sa mohol zvýšiť obchodný deficit s Čínou, keďže tieto projekty si vyžadujú dovoz surovín, ktoré by sa aspoň spočiatku mohli získavať práve z Číny.²⁸

Slovenská vláda má len obmedzenú schopnosť ovplyvňovať celkový bilaterálny obchod medzi Slovenskom a Čínou, ktorý je ovplyvňovaný štruktúrnymi faktormi.

Slovensko naďalej čelí riziku potenciálnych obchodných otrasov vo vzťahoch s Čínou, a to v dôsledku väčšej nepriamej závislosti od čínskeho konečného dopytu, najmä kvôli reexportom cez Nemecko.²⁹ Medzitým je nepravdepodobné, že snahy o zvýšenie vývozu slovenských poľnohospodárskych produktov, ktoré podporujú po sebe nasledujúce slovenské vlády, výrazne zmenia štruktúru obchodných vzťahov. Proces udeľovania potrebných dovozných licencií slovenským vývozcom je notoricky zdĺhavý a Čína ho využíva ako politický nástroj. V roku 2021 sa vtedajší premiér Matovič rozhodol zúčastniť sa samitu čínskej platformy 16+1, hoci pôvodne mal v úmysle ho vynechať po tom, čo Čína potvrdila podpísanie protokolu o vývoze slovenského kozieho a ovčieho mäsa.³⁰

²⁴ European Parliament and Council of the European Union. "Regulation (EU) 2024/3015 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2024 on Prohibiting Products Made with Forced Labour on the Union Market and Amending Directive (EU) 2019/1937." December 12, 2024. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj/eng>.

²⁵ Šimalčík, Matej. "Nástroje predchádzania rizík vyplývajúcich z čínskej investície do výroby batérii." 2025 (unpublished).

²⁶ Observatory of Economic Complexity. "China (CHN) and Slovakia (SVK) Trade." <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/chn/partner/svk>.

²⁷ Eurostat. "China-EU — International Trade in Goods Statistics." https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=China-EU_-_international_trade_in_goods_statistics.

²⁸ Šebeňa, Martin, Thomas Chan, and Matej Šimalčík. "Hidden Links: V4's Final Demand Exposure toward the Chinese Market." CEIAS, October 2023. https://ceias.eu/wp-content/uploads/2023/10/V4-exposures-paper_FINAL.pdf.

²⁹ Ibid.

³⁰ CEIAS. "CEEAsia Briefing – Special Issue: The 17+1 Online Summit." February 15, 2021. <https://ceias.eu/ceeasia-briefing-special-issue>.

3.2 Spolupráca v oblasti infraštruktúry

Jednou z hlavných oblastí spolupráce, ktorá je pre Ficovu vládu dôležitá, je infraštruktúra. Vláda viackrát spomenula zapojenie čínskych spoločností do projektov verejno-súkromného partnerstva (PPP) zameraných na výstavbu a rekonštrukciu diaľnic a železníc. Po počiatkových neúspešných pokusoch, ako bol napríklad neslávne známy projekt diaľnice A2 v Poľsku pred viac ako desiatimi rokmi,³¹ sa čínske firmy dnes bežne zapájajú do konzorcií uchádzajúcich sa o zákazky v EÚ, vrátane konzorcia, ktoré postavilo predĺženie tramvajovej trate na Petržalke v Bratislave. Slovenská vláda však zatiaľ neobjasnila, akým spôsobom presne chce čínske firmy do týchto verejných súťaží zapojiť.

Potenciálnu ponuku čínskej spoločnosti na infraštruktúrne projekty na Slovensku by mohla prešetriť Európska komisia na základe nového nariadenia o zahraničných subvenciách (FSR), ktoré sa zameriava na účastníkov verejných obstarávaní v EÚ pochádzajúcich z krajín mimo EÚ, ktorí využívajú pomoc svojej domovskej vlády. Nariadenie FSR bolo po prvýkrát uplatnené v prípade Bulharska, kde vyšetovaná čínska spoločnosť dobrovoľne stiahla svoju ponuku na 20 vlakov typu „push-pull“, vrátane ich údržby počas 15 rokov a školenia personálu.³²

Samostatnou otázkou je diaľničný tunel Karpaty severne od Bratislavy, kde slovenský minister dopravy Ráž spomenul možnosť medzivládneho projektu s Čínou na výstavbu tohto tunela.³³ Medzivládna dohoda by mohla slúžiť na obídanie verejných obstarávaní a súvisiacich požiadaviek na transparentnosť, ako tomu bolo v Srbsku a Maďarsku pri podobných projektoch, ktorých podrobnosti sú často dôverné.³⁴ Zmluva by tak mohla byť priamo zadávaná čínskej spoločnosti.

Obzvlášť problematickou stránkou by bolo prepojenie projektu s čínskym financovaním. Hoci je Čína ochotná financovať projekty bez prísnych podmienok týkajúcich sa ekonomickej životaschopnosti, čo hostiteľská vláda často víta, podmienky úveru nie sú

³¹ Construction Briefing. "Poland's A2 Road Opened Just in Time." June 11, 2012.

<https://www.constructionbriefing.com/contracts-tenders/news/poland%E2%80%99s-a2-road-opened-just-in-time/1074833.article>.

³² CMS Law. "EC Closes First Investigation in Bulgaria under New EU Foreign Subsidies Regulation." April 2024.

<https://cms-lawnow.com/en/ealerts/2024/04/ec-closes-first-investigation-in-bulgaria-under-new-eu-foreign-subsidies-regulation>.

³³ Bodická, Jolana. "Minister Ráž otvára dvere obchodu s Čínou, šancu má prístav Bratislava aj karpatský tunel." RailTarget, November 12, 2024.

<https://www.railtarget.cz/rozhovory-a-eventy/minister-raz-otvara-dvere-obchodu-s-cinou-sancu-ma-pristav-bratislava-aj-karpatsky-tunel-9586.html>.

³⁴ Business and Human Rights Resource Centre. "Serbia: Gov't criticised for lack of transparency and accountability in Chinese Consortium's railway project following the roof collapse." February 6, 2025. <https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/serbia-chinese-consortiums-involvement-in-railway-project-where-roof-collapse-incident-broke-out-remains-opaque-govt-criticized-for-failing-to-secure-transparency-for-chinese-invested-projec>.; Reuters. "Hungary Classifies Budapest-Belgrade Chinese Rail Project." April 2020.

<https://www.reuters.com/article/business/healthcare-pharmaceuticals/hungary-classifies-budapest-belgrade-chinese-rail-project-idUSL8N2D14V2/>.

zvyčajne také výhodné ako v prípade iných možností financovania. Nedostatočné zohľadnenie ekonomických hľadísk zo strany hostiteľskej vlády často vedie k problémom s neudržateľnosťou zadlženosti, ako napríklad v Čiernej Hore³⁵. Hoci odborníci vo veľkej miere odmietli predstavu o čínskej „dlhovej pasci“, v rámci ktorej Čína zámerne zaväzuje krajiny k rizikovým úverom,³⁶ akákoľvek podobná spolupráca s Čínou založená na neudržateľnom financovaní by mohla pre Slovensko predstavovať riziko.

3.3 Technologická a akademická spolupráca

Vláda premiéra Fica prejavila záujem o prehĺbenie spolupráce s Čínou v oblasti digitálnej ekonomiky, technológií a komunikácií, čo vyvoláva obavy ohľadom bezpečnosti údajov, integrity kritických systémov, ako aj exportu čínskych noriem a štandardov zakomponovaných do infraštruktúry. Po podpísaní memoranda o porozumení medzi oboma stranami počas návštevy Ficovej delegácie v Číne v novembri 2024 prijalo slovenské Ministerstvo pre investície, regionálny rozvoj a informatiku v septembri 2025 delegáciu na čele s Zhuangom Rongwenom, riaditeľom Čínskej správy pre kyberpriestor. Podľa ministerstva sa stretnutie zameriavalo na digitálnu politiku a nové technológie.³⁷ Pripravuje sa ďalšie memorandum o porozumení týkajúce sa rozvoja spolupráce s Čínou v oblasti umelej inteligencie.³⁸ Slovenskí predstavitelia počas svojich návštev v Číne opakovane viedli rokovania s čínskou technologickou spoločnosťou Huawei a prejavili záujem o prehĺbenie spolupráce v oblasti elektromobility a v ďalších oblastiach.³⁹ V rámci nástroja EÚ pre 5G (EU 5G Toolbox) EÚ odporučila obmedziť alebo zakázať prístup vysoko rizikových dodávateľov do základných sietí 5G, pričom kritériá boli prispôsobené tak, aby zahŕňali čínskych dodávateľov Huawei a ZTE. Na rozdiel od niektorých iných členských štátov však Slovensko neprijalo opatrenia na priamy zákaz účasti čínskych dodávateľov. Podiel čínskych

³⁵ Euractiv. "Montenegro Learns True Cost of China-Backed \$1 Billion Road to Nowhere." May 27, 2021. <https://www.euractiv.com/news/montenegro-learns-true-cost-of-china-backed-1-billion-road-to-nowhere/>.

³⁶ Singh, Abhijit. "The Myth of 'Debt-Trap Diplomacy' and Realities of Chinese Development Finance." *Third World Quarterly* 42, no. 2 (2020): 239–253.

³⁷ Aktuality.sk. "Šéf čínskej cenzúry rokoval na slovenskom ministerstve, rezort hovorí o bežnej diplomacii."

<https://www.aktuality.sk/clanok/CWXALpA/sef-cinskej-cenzury-rokoval-na-slovenskom-ministerstve-rezort-hovori-o-beznej-diplomacii/>.

³⁸ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI). "Štátny tajomník MIRRI SR Štefánek prijal čínsku delegáciu: rokovali o umelej inteligencii a spolupráci medzi podnikmi a akademickými inštitúciami." September 24, 2025.

<https://mirri.gov.sk/aktuality/digitalna-agenda/statny-tajomnik-mirri-sr-stefanek-prijal-cinsku-delegaciju-rokovali-o-umelej-inteligencii-a-spolupraci-medzi-podnikmi-a-akademickymi-instituciami/>.

³⁹ Jung, Saskia. "Denisa Saková a Ladislav Kamenický predstavili Číne možnosti podnikateľskej spolupráce." No Comment, April 9, 2025.

<https://nocomment.sk/2025/04/09/denisa-sakova-a-ladislav-kamenicky-predstavili-cine-moznosti-podnikatelskej-spoluprace/>; Veľvyslanectvo Čínskej ľudovej republiky na Slovensku. „Čínsky veľvyslanec na Slovensku Cai Ge sa zúčastnil podujatia Huawei Slovakia ICT Day.“ Ministerstvo zahraničných vecí Čínskej ľudovej republiky, April 2, 2025.

https://www.mfa.gov.cn/qjhdq_676201/qj_676203/oz_678770/1206_679714/1206x2_679734/202504/t20250403_11587927.shtml; Saková, Denisa. "Elektromobilita prináša zmeny aj pre Slovensko."

Facebook post. April 9, 2025. <https://www.facebook.com/denisa.sakova/posts/1060646418763523>.

spoločností na slovenských sieťach rádiového prístupu 5G zostáva v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ relatívne nízky – podľa spoločnosti Strand Consult dosahuje 15 %.⁴⁰

Posilnená spolupráca s Čínou v digitálnej sfére je v priamom rozpore s dlhodobými snahami slovenských bezpečnostných zložiek.⁴¹ Slovenská informačná služba opakovane varovala pred využívaním čínskych spoločností na spravodajské operácie Čínskej ľudovej republiky a pred skrytými lobistickými aktivitami čínskych telekomunikačných spoločností.⁴² Tieto varovania vydali aj slovenské inštitúcie za vlády Fica. V januári 2025 vydal NBÚ varovanie pred používaním čínskeho modelu umelej inteligencie DeepSeek, v ktorom poukázal na rozsiahle zhromažďovanie osobných údajov, ktoré nie sú chránené čínskym právnym poriadkom, a na cenzúru výsledkov.⁴³ Podobné obavy sa však týkajú aj používania čínskych technologických produktov, či už hardvérových alebo softvérových, v mnohých ďalších aplikáciách, od bezpečnostných kamier,⁴⁴ cez prepojené vozidlá až po meniče solárnych panelov. V Česku vydal NÚKIB v septembri 2025 všeobecné varovanie pred prenosom systémových a užívateľských údajov do Čínskej ľudovej republiky a jej pridružených subjektov, ako aj pred vzdialenou správou technických prostriedkov zo strany Čínskej ľudovej republiky a jej pridružených subjektov. Je nepravdepodobné, že by Slovensko pod vedením Ficovej vlády zvolilo podobný prístup – skôr naopak, pravdepodobne prehĺbi vzťahy s Čínou v kľúčových technologických oblastiach, čím sa vystaví rizikám spojeným so sledovaním.

Za vlády Fica slovenská vláda podporovala aj rozširovanie spolupráce s Čínou v akademickej sfére. V júni 2025 navštívil čínsky veľvyslanec Cai Ge Slovenskú akadémiu vied (SAV).⁴⁵ Podľa čínskeho vyhlásenia SAV „ocenila úspechy Číny v oblasti vedeckých inovácií a tešila sa na posilnenie vzťahov s čínskymi vedeckými výskumnými inštitúciami a univerzitami“. Spolupráca s Čínou so sebou prináša riziká v podobe úniku technológií, vrátane technológií a výrobkov dvojakého použitia, prepojení s porušovaním ľudských práv alebo zasahovania do učebných osnov v programoch spoločenských vied. Podľa výskumu CEIAS existovalo v roku 2022 medzi slovenskými univerzitami a čínskymi subjektmi 136

⁴⁰ Strand Consult. "The Market for 5G RAN in Europe: Share of Chinese and Non-Chinese Vendors in 31 European Countries." 2022.

<https://strandconsult.dk/the-market-for-5g-ran-in-europe-share-of-chinese-and-non-chinese-vendors-in-31-european-countries/>.

⁴¹ Šimalčík, Matej, and Filip Šebok. "Slovakia's China Pivot: Economic Pragmatism or Political Subservience? A Briefing on Robert Fico's Visit to China in November 2024." CEIAS, December 20, 2024. <https://ceias.eu/slovakias-china-pivot-economic-pragmatism-or-political-subservience-a-briefing-on-robert-ficos-visit-to-china-in-november-2024/>.

⁴² Slovenská informačná služba (SIS). "Správa o činnosti SIS." <https://www.sis.gov.sk/pre-vas/sprava-o-cinnosti-2020.html>.

⁴³ Národný bezpečnostný úrad (NBÚ). "Upozornenie na AI model." January 30, 2025. <https://www.nbu.gov.sk/upozornenie-na-ai-model/>.

⁴⁴ Denník N. "Problém Hikvision: Ako Slovensko púšťa rizikovú čínsku firmu do bezpečnostnej infraštruktúry." November 19, 2020.

<https://dennikn.sk/2149583/problem-hikvision-ako-slovensko-pusta-rizikovu-cinsku-firmu-do-bezpeckostnej-infrastruktury/>.

⁴⁵ Embassy of the PRC in Slovakia. "Ambassador Cai Ge Paid a Courtesy Visit to the New President of the Slovak Academy of Sciences." June 25, 2025.

https://sk.china-embassy.gov.cn/slo/sqxx/xwdt/202506/t20250625_11658187.htm.

formálnych prepojení.⁴⁶ 38 z týchto partnerských vzťahov bolo nadviazaných s čínskymi univerzitami, ktoré majú väzby na Čínsku ľudovú oslobodzovaciu armádu alebo čínsky obranný priemysel, a to pod vedením Slovenskej akadémie vied a Slovenskej technickej univerzity. Čínske spoločnosti tiež aktívne spolupracujú so slovenskými akademickými inštitúciami. Spoločnosť Huawei napríklad podporila zriadenie výskumného centra zameraného na bezpečnosť miest, financovala výskum v oblasti materiálových vied a zapája slovenských študentov do svojho programu pre mladé talenty s názvom Seeds for Future.

Nie každá spolupráca s Čínou v akademickej sfére so sebou prináša riziká. Aj v citlivých oblastiach je možné spolupracovať, ak sa uplatnia potrebné bezpečnostné opatrenia. Povedomie o rizikách spojených s touto spoluprácou je však na Slovensku naďalej nízke a vládne iniciatívy na zavedenie bezpečnostných opatrení vo výskume, ktoré sa začali v predchádzajúcom volebnom období, sa za Ficovej vlády zdajú byť v útlme.

3.4 Informačné aktivity Číny

Čína sa snaží na Slovensku budovať pozitívny imidž a odrážať kritiku. Čínske aktivity v informačnom priestore sú však naďalej pomerne obmedzené a na sociálnych médiách majú len malý dosah prostredníctvom účtov čínskeho veľvyslanectva a médií napojených na čínsky štát.⁴⁷

Čína je pomerne úspešnejšia v presadzovaní svojho pohľadu v mediálnom priestore. Čínsky veľvyslanec uverejňuje „rozhovory“ a články prevažne v „alternatívnych“ médiách ako Zem a Vek a Hlavný Denník. Zo všeobecne dostupných publikácií je časopis Trend najviac naklonený propagácii čínskych názorov, keďže čínskym veľvyslancom opakovane poskytuje priestor.⁴⁸ V auguste 2025 uverejnil časopis Trend „rozhovor“ s čínskym veľvyslancom, ktorý zrejme poskytlo čínske veľvyslanectvo vrátane otázok aj odpovedí. Obsah uverejňovaný čínskymi médiami a diplomatmi je veľmi šablónovitý a zriedka sa podrobnejšie venuje slovenskému kontextu, čo svedčí o skôr pasívnej komunikačnej stratégii. Podľa nedávneho prieskumu CEIAS len približne 3,6 % slovenských respondentov uviedlo, že často sleduje čínske médiá alebo účty na sociálnych sieťach, zatiaľ čo 25,9 % tak robí príležitostne. Tento výsledok sa vo veľkej miere zhodoval s ostatnými krajinami V4.⁴⁹ Otvorenie Čínskeho

⁴⁶ Kalivoda, Adam, and Matej Šimalčík. "Slovakia: Tech-Focused Cooperation with Hints of Thought Work." CEIAS, June 2022.

<https://ceias.eu/slovakia-tech-focused-cooperation-with-hints-of-thought-work/>.

⁴⁷ Šebok, Filip et al. "Echoes and Resistance: China's Discourse Power and Public Perceptions in Central Europe." CEIAS, July 2025.

<https://ceias.eu/echoes-and-resistance-chinas-discourse-power-and-public-perceptions-in-central-europe/>.

⁴⁸ Šimalčík, Matej. "In the Service of China's Interests." CEIAS, August 15, 2025.

<https://ceias.eu/in-the-service-of-chinas-interests/>.

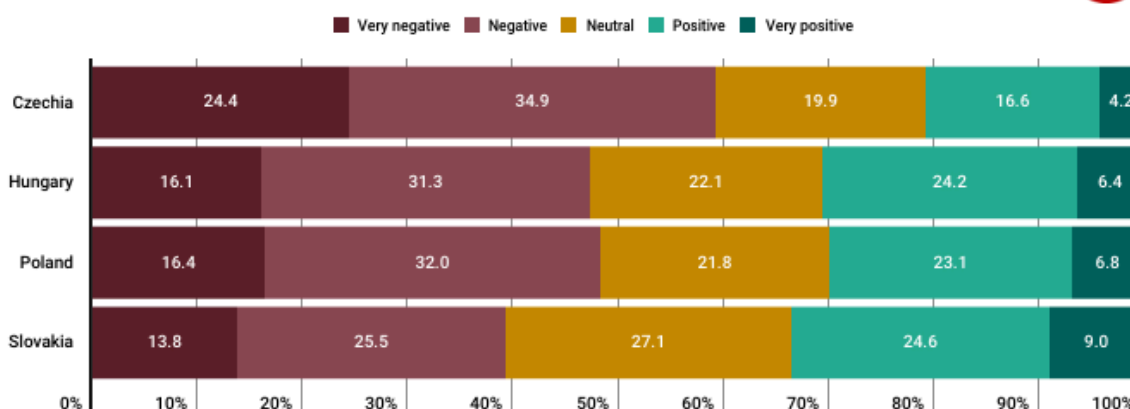
⁴⁹ Šebok, Filip et al. "Echoes and Resistance: China's Discourse Power and Public Perceptions in Central Europe." CEIAS, July 2025.

<https://ceias.eu/echoes-and-resistance-chinas-discourse-power-and-public-perceptions-in-central-europe/>.

kultúrneho inštitútu v Bratislave, o ktorom obe strany rokovali, by mohlo posilniť informačné aktivity Číny v tejto krajine.⁵⁰

Prieskumy verejnej mienky, ktoré v období február – marec 2025 uskutočnil CEIAS, ukazujú, že vnímanie Číny na Slovensku je spomedzi krajín V4 najpozitívnejšie, hoci podiel negatívnych názorov stále prevyšuje podiel tých pozitívnych. Slováci zároveň ako jediná krajina V4 vnímali USA ako väčšiu hrozbu než Čínu.⁵¹ Prieskum tiež odhaľuje, že Smer a Hlas majú medzi hlavnými politickými stranami v krajinách V4 jedny z najviac pročínskych voličstiev.⁵² Čínu vo všeobecnosti vnímajú pozitívnejšie konzervatívne a ľavicovo orientované časti obyvateľstva, ako aj tí, ktorí sa považujú za súčasť globálneho Východu.⁵³ Kým len 16 percent obyvateľov sa domnievalo, že pre Slovensko by bolo prospešné inšpirovať sa Čínou, pokiaľ ide o politický systém, 49 percent sa domnievalo, že Slovensko by sa malo inšpirovať Čínou v oblasti riadenia ekonomiky. Slováci majú vo V4 najvyššiu mieru podpory pre konšpiračné teórie podporované Čínou, ktoré spájajú vznik pandémie COVID-19 s americkou armádou alebo obviňujú USA z prevádzkovania laboratórií na vývoj biologických zbraní na Ukrajinu.⁵⁴

Public opinion about China in the V4

Note: Feelings towards countries/entities have been measured on a 0 (negative) to 100 (positive) scale. The responses were coded as "very negative" (0-20); "negative" (21-45); "neutral" (46-54); "positive" (55-79); "very positive" (80-100).

Data: Survey - Public opinion in Visegrad Four countries on global affairs (CEIAS)

© CEIAS

⁵⁰ Úrad vlády Slovenskej republiky. "Predseda vlády SR Robert Fico rokoval v Moskve s prezidentom Čínskej ľudovej republiky." May 9, 2025.

<https://www.vlada.gov.sk/tlacove-spravy/predseda-vlady-sr-robert-fico-rokoval-v-moskve-s-prezidentom-cinskej-ludovej-republiky/>.

⁵¹ Šimalčík, Matej, and Filip Šebok. "Navigating Uncertainty: Central European Public Opinion on Geopolitics in 2025." CEIAS, April 2025.

https://ceias.eu/wp-content/uploads/2025/04/EMIF_Report1_Print.pdf.

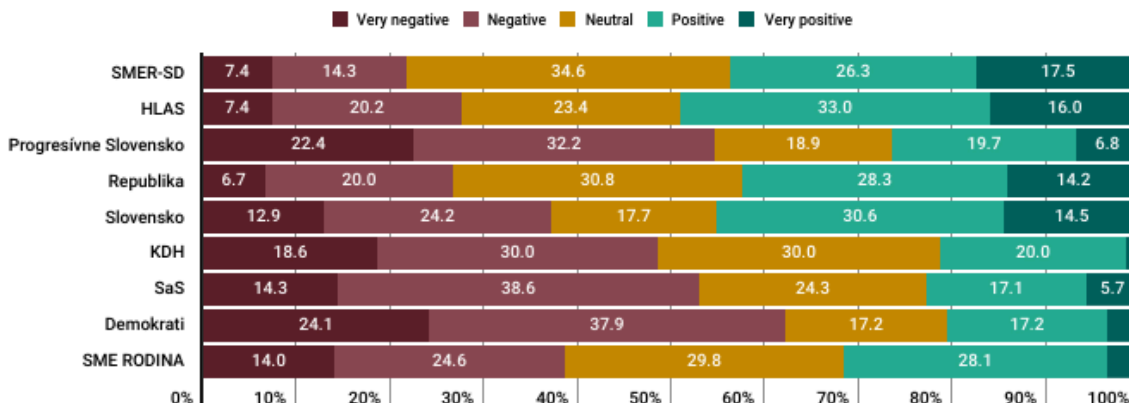
⁵² Ibid.

⁵³ Šebok, Filip et al. "Echoes and Resistance: China's Discourse Power and Public Perceptions in Central Europe." CEIAS, July 2025.

<https://ceias.eu/echoes-and-resistance-chinas-discourse-power-and-public-perceptions-in-central-europe/>.

⁵⁴ Ibid.

Views of China according to voting preferences

Note: Feelings towards countries/entities have been measured on a 0 (negative) to 100 (positive) scale. The responses were coded as "very negative" (0-20); "negative" (21-45); "neutral" (46-54); "positive" (55-79); "very positive" (80-100).

Data: Survey - Public opinion in Visegrad Four countries on global affairs (CEIAS)

© CEIAS

Ako vyplýva zo štúdií o čínskych informačných aktivitách v krajinách V4, čínska propaganda môže byť najúčinnejšia vtedy, keď korešponduje s už existujúcimi domácimi naratívmi. To platí aj pre rétoriku súčasnej vlády, ktorá sa v mnohých otázkach zhoduje s čínskymi názormi. Príkladom toho je dokument o strategickom partnerstve, v ktorom sa uvádza, že obe strany „rešpektujú nezávislé rozhodnutia obyvateľov oboch krajín o smerovaní rozvoja demokracie a sociálnych a politických systémov, ktoré zodpovedajú ich vnútroštátnym podmienkam“, a zároveň „rozhodne odmietajú politizáciu a zneužitie otázok ľudských práv a rozhodne odmietajú zasahovanie akejkoľvek krajiny do vnútorných záležitostí iných krajín v mene demokracie a ľudských práv“. Toto vyjadrenie nepriamo odráža čínsky odpor voči univerzálnym hodnotám, ktorý je zároveň základným kameňom Ficovej ideológie a zahraničnej politiky. Slovenský premiér prejavil záujem o výmenu skúseností v oblasti „správy vecí verejných“ s Čínou,⁵⁵ a Slovensko sa zároveň stalo cieľom diplomatických iniciatív Komunistickej strany Číny, ktoré prebiehajú paralelne s diplomaciou na štátnej úrovni. V máji 2025 navštívila Slovensko delegácia Oddelenia pre medzinárodné vzťahy Čínskej komunistckej strany na čele s námestníkom ministra Chenom Zhouom, ktorá sa stretla s Ficom, ako aj so zástupcami Smeru a Hlasu, pričom program stretnutia bol zameraný na „podrobnú propagáciu myšlienok Si Ťin-pchinga o socializme s čínskymi charakteristikami pre novú éru“.⁵⁶ V máji predniesol čínsky veľvyslanec Cai Ge prednášku pre mládežnícku organizáciu Smeru na tému odstraňovania chudoby v Číne.⁵⁷

⁵⁵ Permanent Mission of the PRC to the United Nations. "President Xi Jinping Meets with Slovak Prime Minister Robert Fico." September 4, 2025.

https://un.china-mission.gov.cn/eng/zqyw/202509/t20250904_11702300.htm

⁵⁶ Veľvyslanectvo Čínskej ľudovej republiky na Slovensku. "中共代表团访问斯洛伐克 [Delegácia CPC navštívila Slovensko]." May 20, 2025.

https://sk.china-embassy.gov.cn/zsiw/202505/t20250520_11628600.htm.

⁵⁷ Veľvyslanectvo Čínskej ľudovej republiky na Slovensku. "30. mája 2025 predstavil čínsky veľvyslanec na Slovensku Cai Ge mládežníckej organizácii strany Smer veľké úspechy Číny v boji proti chudobe a odstránení absolútnej chudoby." Facebook post. 2025.

<https://www.facebook.com/ChinaEmbSVK/posts/30-m%C3%A1ja-2025-predstavil-%C4%8D%C3%AD>

Predstavitelia vládnej strany naďalej priamo preberajú argumenty Čínskej ľudovej republiky, napríklad chvália Čínu ako stabilizujúcu silu vo svete.⁵⁸ Ficova vláda pravdepodobne využije pokračujúce vzťahy s Čínou na to, aby sa ešte viac dištancovala od liberálnych hodnôt a podporovala alternatívne formy správy vecí verejných.

Čínska propaganda je tiež prepojená so špiónážnymi aktivitami. V januári 2026 bol v Českej republike zatknutý Yang Yiming, korešpondent čínskych štátnych médií Guangming Daily, a bol obvinený zo špiónáže. Yang pôsobil aj na Slovensku, kde nadviazal kontakty s politikmi naklonenými Číne, ktorí poskytli rozhovory neskôr uverejnené v čínskych médiách, medzi nimi aj poslanec Európskeho parlamentu Ľuboš Blaha (Smer), predseda Národnej rady Richard Raši (Hlas) a poslanec Michal Bartek (Hlas).⁵⁹ Získavanie informácií je neoddeliteľnou súčasťou činnosti čínskych štátnych médií a odráža ich štrukturálne fungovanie, pričom sa neobmedzuje len na tento konkrétny prípad. Navyše správy obsahujúce Číne naklonené vyhlásenia zahraničných politikov (uverejňované v čínštine pre čínske publikum) sú príkladom zahraničnej propagandy pre domáce účely (wai xuan nei yong), bežného nástroja určeného na zdôraznenie prestíže a legitimacy čínskej vlády v zahraničí. Kontakty nadviazané v rámci takejto spolupráce by sa však mohli využiť aj v iných súvislostiach na podporu záujmov Číny.

4. VPLYV NA SMEROVANIE SLOVENSKEJ ZAHRANIČNEJ POLITIKY

Úzke vzťahy s Čínskou ľudovou republikou majú dopad na širšiu slovenskú zahraničnú politiku, vrátane jej úlohy v EÚ. Súčasná slovenská vláda vo svojom pohľade na vzťahy s Čínou výslovne popiera akékoľvek riziká spojené s prehlbovaním hospodárskej spolupráce a namiesto toho presadzuje užšie väzby s Čínskou ľudovou republikou vo všetkých oblastiach. Európska komisia naopak od roku 2023 zaraďuje svoju politiku voči Číne do rámca znižovania rizík.⁶⁰ Cieľom tejto politiky je obmedziť negatívne aspekty závislosti od Číny v kľúčových odvetviach, riešiť nerovnosť podmienok v hospodárskych vzťahoch, lepšie chrániť európske hospodárstvo a priemysel a hľadať alternatívne partnerstvá mimo Číny. V rámci

nsky-ve%C4%BEvyslanec-na-slovensku-cai-ge-ml%C3%A1de%C5%BEen%C3%ADckej-orga/1028921696098261/.

⁵⁸ Bartek, Michal. "Spolupráca a dialóg sú zárukou prosperity pre budúce generácie". Facebook post. 2025. <https://www.facebook.com/michalbartekHLASsd/posts/1109264474670411>.

⁵⁹ Yang, Yiming. "四中全会成果进一步坚定了中国的自信——访斯洛伐克议会国防和安全委员会副主席米哈尔·巴尔泰克 [The Outcomes of the Fourth Plenary Session Have Further Strengthened China's Confidence: An Interview with Michal Bartek, Deputy Chair of the Defence and Security Committee of the Slovak Parliament]." Guangming Daily, October 26, 2025. <https://www.theorychina.org.cn/c/2025-10-26/1534461.shtml>; "中斯关系发展进入'快车道'——访斯洛伐克国民议会议长里哈德·莱希 [China-Slovakia Relations Enter the Fast Lane: An Interview with Richard Raši, Speaker of the Slovak National Council]." Guangming Daily, December 4, 2025. https://news.gmw.cn/2025-12/04/content_38456639.htm; Yang, Yiming. "历史烛照未来 合作共启新篇——欧洲议员布拉哈谈中欧关系'和合之道' [História osvetľuje budúcnosť, spolupráca otvára novú kapitolu: europoslanec Blaha o „ceste harmónie“ vo vzťahoch medzi Čínou a EÚ]." Guangming Daily, April 26, 2025. https://news.gmw.cn/2025-04/26/content_37991161.htm.

⁶⁰ Von der Leyen, Ursula. "Speech by President von der Leyen on EU-China Relations to the Mercator Institute for China Studies and the European Policy Centre." European Commission, March 30, 2023. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_23_2063.

tohto prístupu Európska komisia prijala nové právne nástroje, vypracovala odporúčania v mnohých politických oblastiach a zintenzívnila využívanie mechanizmov na ochranu obchodu voči Číne.

Kedže európska politika znižovania rizík zostáva nejasne definovaná a má veľa medzier, Slovensko má značný priestor na rozširovanie spolupráce s Čínou, aj keby to bolo v rozpore s touto politikou. Susedné Maďarsko poskytuje jasný precedens. Rámec znižovania rizík nemá jednohlasnú podporu všetkých členských štátov (nielen Slovenska, ale predovšetkým aj Maďarska, Španielska, Portugalska a ďalších) a jeho kľúčové princípy boli spochybnené aj v kontexte zhoršujúcich sa vzťahov medzi EÚ a USA za vlády Trumpa 2.0. Hoci EÚ môže priamo začleniť opatrenia na znižovanie rizík v oblastiach, v ktorých má výlučnú právomoc, ako je obchod a hospodárska súťaž, v otázkach týkajúcich sa národnej bezpečnosti má len obmedzené a nepriame právomoci ovplyvňovať politiku členských štátov.

Úzke politické vzťahy s Čínou vyvolávajú aj otázku, či ich Čína nevyužíva na získanie podpory pri hlasovaní v Rade a na blokovanie celoeurópskych iniciatív. Tak tomu bolo v priebehu rokov v prípade Maďarska, ale v minulosti aj v prípade Grécka.⁶¹ Slovensko v októbri 2024 spolu s Nemeckom, Maďarskom a Slovinskom hlasovalo proti zavedeniu vyrovnávacích ciel na elektromobily s batériovým pohonom vyrobené v Číne, zatiaľ čo ďalších 12 krajín sa hlasovania zdržalo.⁶² Išlo však o veľmi spornú tému, na ktorú sa v rámci EÚ nazeralo rôzne, čo nemožno vysvetliť výlučne podľahnutím čínskemu tlaku. Okrem tohto hlasovania nebol zaznamenaný žiadny ďalší prípad, keď by Slovensko hlasovalo proti väčšine EÚ alebo blokovalo opatrenia zamerané konkrétne na Čínu.

Otvorenosť Slovenska voči spolupráci s Ruskom a prehĺbovanie vzťahov s Čínou (v menšej miere) vyvolávajú aj obavy o bezpečnosť, ktoré môžu ovplyvniť spoluprácu so spojencami v NATO. Slovensko bude pravdepodobne čiastočne vylúčené zo zdieľania spravodajských informácií zo strany partnerov, ktorí sa obávajú úniku informácií, ako už naznačili niektoré zdroje oboznámené s touto záležitosťou.⁶³ Liberálna vízová politika voči čínskym občanom v súvislosti so strategickými investíciami môže vyvolať obavy z tajných spravodajských činností. Vzhľadom na prehľbujúcu sa bezpečnostnú spoluprácu medzi Ruskom a Čínou je potrebná ostražitosť aj pokiaľ ide o podporu, ktorú Peking poskytuje

⁶¹ RFE/RL. "Hungary Criticized for Blocking EU Statements on China, Middle East." June 4, 2021.

<https://www.rferl.org/a/hungary-criticized-eu-statements-china/31290741.html>; Smith, Helena, and Jennifer Rankin. "Greece Blocks EU's Criticism at UN of China's Human Rights Record." The Guardian, June 18, 2017.

<https://www.theguardian.com/world/2017/jun/18/greece-eu-criticism-un-china-human-rights-record>; Fallon, Theresa. "The EU, the South China Sea, and China's Successful Wedge Strategy." Asia Maritime Transparency Initiative, CSIS, October 13, 2016.

<https://amti.csis.org/eu-south-china-sea-chinas-successful-wedge-strategy/>.

⁶² Reuters. "How EU Governments Plan to Vote on Chinese EV Tariffs." October 4, 2024.

<https://www.reuters.com/business/autos-transportation/how-eu-governments-plan-vote-chinese-ev-tariffs-2024-10-04/>.

⁶³ Deník N. "Západní země už filtrují tajné informace pro Slovensko, Češi Ficovi nevěřili od začátku." April 24, 2024.

<https://denikn.cz/1409750/zapadni-zeme-uz-filtruji-tajne-informace-pro-slovensko-cesi-ficovi-neverili-od-zacatku/>.

Rusku v rámci jeho zintenzívnených snáh o preskúmanie tohto spojenectva. Využitie čínskych technológií v kritických sektoroch by mohol čínsky štát zneužiť na kyberšpionáž, odcudzovanie citlivých údajov alebo monitorovanie komunikácie, vrátane tej, ktorá by mohla súvisieť s majetkom alebo operáciami NATO v krajine. Takéto obavy však nie sú špecifické len pre Slovensko, a to vzhľadom na rozšírenosť čínskych technológií.

Dôraz, ktorý kladie Ficoho vláda na rozvoj vzťahov s Čínou, ovplyvnil aj vzťahy s Taiwanom. Hoci Slovensko v rámci politiky jednej Číny Taiwan oficiálne neuznáva, vybudovalo si s ním pomerne intenzívne neformálne vzťahy, ktoré podporujú zastupiteľské úrady pôsobiace na oboch stranách. Za vlád v rokoch 2020 – 2023 sa Slovensko stalo jedným z hlavných zástancov užších vzťahov s Taiwanom v EÚ a zintenzívnilo politickú spoluprácu prostredníctvom politických návštev.⁶⁴ Je pravdepodobné, že Peking požadoval od Ficoovej vlády, aby ako politickú podmienku pre ďalší rozvoj vzťahov opätovne potvrdila svoj postoj k dodržiavaniu politiky jednej Číny. V rámci strategického partnerstva slovenská strana „opätovne potvrdila svoj pevný záväzok voči politike jednej Číny, že na svete existuje iba jedna Čína a že vláda Čínskej ľudovej republiky je jedinou zákonnou vládou zastupujúcou celú Čínu. „Slovensko odmieta akékoľvek pokusy zasahovať do vnútorných záležitostí Číny, jej suverenity a územnej celistvosti, vrátane Taiwanu.“ Hoci toto vyhlásenie predstavovalo pomerne silnú podporu postoja Číny voči Taiwanu, neprekročilo rámec doterajšej praxe, keďže slovenská politika jednej Číny bola už v roku 2003 definovaná v zmysle veľmi blízkom čínskemu výkladu.⁶⁵

Z praktického hľadiska vláda premiéra Fica zrejme pozastavila činnosť Taiwansko-slovenskej komisie pre hospodársku spoluprácu s Taiwanom, keďže plánované zasadnutie komisie sa neuskutočnilo ani na Slovensku v roku 2024, ani na Taiwane v roku 2025. Napriek stiahnutiu podpory na najvyššej úrovni pre tieto vzťahy zostávajú korene taiwansko-slovenských vzťahov odolné, keďže sú postavené na dlhoročných väzbách medzi občianskou spoločnosťou, politickými stranami, mestami, regiónmi a podnikmi. Napriek tomu by nedostatok politickej podpory mohol pre Slovensko znamenať menej príležitostí na spoluprácu s Taiwanom v oblasti polovodičov, ktorá je pre mnohé krajiny strednej a východnej Európy a Taiwan najslubnejšou oblasťou spolupráce. V susedných Českej republike otvoril Taiwan v rokoch 2023 – 2024 tri centrá pre spoluprácu v oblasti polovodičov, čiastočne vďaka politickej podpore na najvyššej úrovni zo strany vládnucej koalície.⁶⁶

Vzhľadom na kolísavý vývoj slovensko-čínskej politiky v minulosti môže odchod súčasnej vlády výrazne ovplyvniť rozvoj bilaterálnych vzťahov. Po voľbách naplánovaných na rok 2027 by vláda zložená zo súčasných hlavných opozičných strán, ktoré

⁶⁴ Šimalčík, Matej, Alfred Gerstl, and Dominika Remžová (eds). "Beyond the Dumpling Alliance: Tracking Taiwan's Relations with Central and Eastern Europe." CEIAS, March 2023. <https://ceias.eu/beyond-the-dumpling-alliance/>.

⁶⁵ Xinhua News Agency. "China, Slovakia Sign Joint Statement." China.org.cn, January 7, 2003. <http://www.china.org.cn/english/international/52905.htm>.

⁶⁶ Sedlák, Jan. "Češi zabrali, takže u nás startuje evropské čipové centrum. A ďalší tri platí Tchaj-wan." Lupa.cz, April 7, 2025. <https://www.lupa.cz/clanky/cesi-zabrali-takze-u-nas-startuje-evropske-cipove-centrum-a-dalsi-tri-plati-tchaj-wan/>.

sa k spolupráci s Čínou stavajú kriticky, mohla Slovensko opäť nasmerovať k skeptickejšiemu postoj, ktorý kladie dôraz na ekonomickú bezpečnosť. Medzitým možno očakávať, že Ficova vláda bude pokračovať vo svojej politike voči Číne, pričom hlavným cieľom bude prilákať ďalšie čínske investície.